

Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
telefon: +420 974 847 240
e-mail: posta@nacr.cz
ID datové schránky: fe3aixh
<http://www.nacr.cz>

NACRX0034MHZ

Pro domo

Dne: 30.10.2018 | Naše značka: NA- 1714-3/05-2018 | Vyřizuje/tel.: Vojáček / 974 847 346
Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: USA, Boston

ÚČEL CESTY: Účast na konferenci iPRES2018

ÚČASTNÍCI CESTY: Milan Vojáček

ZPRÁVU PODÁVÁ: Milan Vojáček

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Harvard University, MIT

TRVÁNÍ CESTY: 23. 9. - 29. 9. 2018

DATUM VYHOTOVENÍ: 30. 10. 2018

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ: Cesta proběhla dle plánu. Nevyskytly se žádné zásadní problémy

ČÁST ODBORNÁ:

iPRES2018 byla již patnáctou konferencí v řadě. V rámci bilancování se účastníci panelu, kteří byli v uplynulých letech organizátory konference, shodli, že je to jediná konference, jejímž tématem je čistě problematika zachování digitálních informací v dlouhodobém horizontu. Účastníci mají možnost jít do hloubky, ale s ohledem na rozmanitost témat si udržet i nezbytný nadhled. Hlavní přínos, vedle získání konkrétních informací o řešených problémech, mají dle pořadatelů:

- Networking- důležitost osobních setkání – diskuse principů, hledání konceptů, ale i konkrétní reálně nasazená řešení a jejich úskalí.
- Velká různorodost - široké spektrum účastníků – knihovny, výzkumná pracoviště, univerzity a v posledních letech i archivy – různá prostředí s různými potřebami – různá řešení – ale vždy najít společný zájem.
- Bridge building – stavění mostů mezi odborníky- specialisty – výzkumníky – univerzitním prostředím - bussines prostředím – veřejným sektorem – důležitost komunity a sdílení know how.

Tomu odpovídal důraz na pracovní večerní recepci, kde pokračovala diskuse započatá na konferenčním jednání a v jeho přestávkách. Jeden večer hostilo MIT, druhý Harvard University, třetí se odehrál přímo v předsálí konferenčních prostor v medicínském centru Harvard University.

Řada panelů, probíhající paralelně, byla také diskusních.

Mezi zajímavé prezentace, které budou publikované ve formě článku, patřily následující:

Marco Klindt (Zuse Institut Berlin)

Marco se zabýval otázkou: Na čem založit vztah mezi digitálním archivem a jeho uživateli? V otázce důvěryhodnosti je jednou možností certifikační proces, ale ten je náročný na čas, lidské zdroje a vyplývají z něj finanční nároky. Klindt se ubírá jiným směrem. Důležitá je dostatečná komunikace s uživatelem, transparentní a komplexní dokumentace systému a jasně definované a veřejně deklarované politiky. Důležitým momentem je dynamičnost problematiky, řada aspektů je ve vývoji (a to se netýká jen technologií, ale i potřeb). ZIB využívá Archivematicu a podílí se na financování jejího vývoje.

Pepijn Lucker (Národní archiv Nizozemí)

Prezentoval Preservation watch, která se stala součástí nové uchovací politiky Nizozemského národního archivu publikované roku 2015. Koncept Preservation watch, které vychází z výzkumu v rámci PLANETS Project, bude zařazen do nové revize OAIS do kapitoly preservation planning. Preservation watch monitoruje a vyhodnocuje informace o Administraci DA, požadavcích badatelů, vývoji u původců, změny v organizaci provozující DA, technologický vývoj. Na základě toho plánuje a provádí preservation planning. Tento koncept je v roce 2018 implementován v archivu.

Stephen Abrams (California Digital Library, University of California)

Analyzoval problematiku měřitelnosti úspěšnosti digitálního uchovávání. Metrika úspěšnosti – nové heslo rezonující pak v řadě diskusních panelů.

Společný příspěvek několika firem (Artefactual, Arkivum, Preservica, Jisc a Open Preservation Foundation)

Společné projekty, snadnější financování. Příkladem projekt vývoje Preservation Action Registries (PAR) – společné aplikační rozhraní pro výměnu informací mezi archivačními systémy o uchovávacích strategiích.

Michelle Lindlar (TIB Leibniz Information Centre for Science and Technology)

Shrnula problematiku certifikace digitálních úložišť. Na základní úrovni DSA a od 2018 nově „CTS“ Core Trust Seal; pokročilá certifikace Nestor Seal – vedle holandského je také autorizován český překlad pečeti nestoru – (v současnosti získaly 4 instituce – 2 v Německu, 2 v Nizozemí); dle ISO 13636 – momentálně jen jedna instituce v Indii. Nejasné náklady (více než 10. 000 USD), nutnost opakovat co 3 roky.

Jessica Tieman, David Walls (U.S. Government Publishing Office)

Konkrétní zkušenosti z přípravy na certifikaci dle ISO 13636.

Andrea Goethals (National Library of New Zealand), Tricia Patterson (Harvard Library)

Shruly své zkušenosti z projektu, který provedl kompletní migraci digitálního úložiště harvardské knihovny. Původní úložiště bylo spuštěno v roce 2000. V roce 2008 odstartoval projekt migrace na novou technologickou úroveň. Migrovány byly 4 základní oblasti: infrastruktura, metadata, datové formáty i uživatelské role.

Claudia Roeck (University of Amsterdam), Klaus Rechert (University of Freiburg), Julia Noordegraaf (University of Amsterdam)

Porovnali výsledky použití různých uchovávacích strategií pro interaktivní sw umělecký výtvar Horizons Geerta Mula. Velmi inspirativní s ohledem na řešení uchování komplikovaných, jedinečných sw artefaktů.

Leslie Johnston (Digital Preservation U.S. National Archive (NARA))

Popis situace v NARA ohledně počtu a typu uchovávaných formátů a jejich migrace.

Eld Zierau (Royal Danish Library)

Cílem jejího příspěvku bylo ukázat, jak je tzv. bitová ochrana snadno zranitelná. Bitová ochrana není jen o technologiích, ale i o managementu. Podtrhla nutnost spolupráce při vývoji uchovávacích metod a jejich diskutování v rámci širší komunity. Na dánském příkladu demonstrovala, že bitová ochrana nespočívá v outsourcingu do datových center. Ten, kdo má za data odpovědnost musí mít data pod kontrolou. Proto jsou velmi důležité smlouvy s datovými centry postavené tak, aby minimalizovali možnost ztrát. Zmiňuje možnost předvedení některých kopií dat do státního cloudu.

A. Green, M. Bell, J. Sheridan (The National Archives UK); J. Collomosse, T. Bui, A. Brown (University of Surrey, UK); J. Fawcett, O Thereaux, J Tennison (Open Data Institute, UK)

Prezentovali projekt ARCHANGEL – použití blockchain, důvěryhodnost úložišť.

Nathan Tallman (Penn State University), Lauren Work (University of Virginia)

Prezentovali výzkum týkající se výběru digitálních entit s ohledem na jejich uchování. Představili set kritérií, která jsou důležitá při výběru a analyzovali jejich váhu. Spíše obecná pravidla.

Karin Bredenberg (National Archives of Sweden)

Stručně shrnula projekt E-ARK (2014-2017) a jeho výsledky. Ty by měly být aplikovány v rámci EU programu eArchiving Building Block – (eSignature, eIdentification, eDelivery a specific Digital Service Infrastructures (e.g. eHealth, eProcurement))

Kathrine Hougaard (Copenhagen City Archives/NEA), Kim Schou Nørøxe (Ballerup Municipal Archives/NEA)

Prezentovali od roku 2007 fungující projekt sítě malých dánských archivů, který zajišťuje digitální archivaci.

B. Anderson et al. (University of Illinois Archives)

Problematika uchovávání vědeckých dat – databáze. Projekt s databází veterinárních dat.

Alex Garnett, Mike Winter, Justin Simpson

Checksums on Modern Filesystems, or: On the Virtuous Consumption of CPU Cycles

Problematika „bit rot“ – její řešení pomocí součtů.

Mezi hlavní a opakující se témata patřilo:

- Společné projekty – snadnější financování – zainteresovat bussines sector – např. problematika emulace – emulace jako služba – ambiciózní projekt Yale university – vytvořit „virtuální webovou čítárnu“ s emulačními aplikacemi – vyřešit licence a nabídnout jako službu uživatelům.
- Najít objektivní metriky úspěšnosti digitálního uchovávání – umožní větší důvěryhodnost a zároveň snadnější financování – jednou z cest je audit a certifikace.
- Problematika výběru elektronických dokumentů – metody tzv. macroappraisal.
- PDF – díky podpoře bussines sectoru při vývoji open source validátoru veraPDF je tento nyní rychle přijímán širokým spektrem institucí; připravuje se PDF/A-4
- a téma nejdiskutovanější: significant properties

Příinos cesty:

Navázání řady kontaktů, z nichž některé jsou dále rozvíjeny: mj. s vedením, analytiky a programátory z firmy Artefactual Systems Inc., jež vyvíjí a podporuje sw Archivematica (Evelyn McLellan, Justin Simpson, Kelly Stewart); s Trevorem Owensem (vedoucím oddělení Digital Content Management v Library of Congress), který je publikačně aktivní v oblasti digitální ochrany; s Angelou Beking z Library and Archives Canada, kde se zabývají problematikou výběru dokumentů metodami macroappraisal.

Rozhodně by bylo vhodné udržet kontakty získané v okruhu účastníků konference iPRESS, příští ročník se bude konat v Evropě, konkrétně v Amsterdamu. Bylo by vhodné zvážit prezentaci NDA, minimálně formou posteru.